

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 43CoZm/33/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6113207809
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 06. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Kmeťová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2014:6113207809.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací v právnej veci žalobcu CD Consulting s.r.o., Nagano Office Center, K červenému dvoru 3269/25a, Praha 3, Česká republika, IČO: 264 29 705, v konaní právne zastúpený advokátskou kanceláriou Fridrich Paľko s.r.o., so sídlom Grösslingova 4, Bratislava, IČO: 36 864 421 proti žalovanému M. C., nar. XX.XX.XXXX, A. XX, K. K., v konaní zastúpený opatrovníčkou B.. B. C., vyššou súdnou úradníčkou okresného súdu, o zaplatenie 996,- Eur istiny s príslušenstvom o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 16CbZm/42/2013-59 zo dňa 24. marca 2014 v senáte jednohlasne takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 16CbZm/42/2013-59 zo dňa 24. marca 2014 zrušuje a vec vracia okresnému súdu na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Okresný súd v Banskej Bystrici napadnutým rozsudkom žalobu zamietol a rozhodol, že žalovanému náhradu trov konania nepriznáva.

Žalobou podanou na súd dňa 28. 03. 2013 sa žalobca domáhal voči žalovanému zaplatenia sumy 996,- Eur spolu so zmenkovým úrokom vo výške 0,25% denne zo sumy 996,- Eur od 22.09.2009 do zaplatenia, so 6% ročným úrokom zo zmenkovej sumy 996,- Eur od 07.12.2009 do zaplatenia a zmenkovej odmeny vo výške 1/3 % zmenkovej sumy, t. j. 3,22 Eur, a to podľa Nariadenia Európskeho parlamentu Rady (ES) č. 861/2007/, ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu (ďalej len „Nariadenie“). Žalobca si pohľadávku uplatnil ako nárok zo zmenky vystavenej žalovaným dňa 03. 05. 2010, ktorú priložil k návrhu a príslušný súd určil podľa bydliska žalovaného. Žalovaný sa na tlačivo C (čl. 5 ods. 2 a 3 Nariadenia) nevyjadril.

Súd v súlade s čl. 7 ods. 1 písm. c) Nariadenia nariadil vo veci pojednávanie, a to s poukazom na čl. 5 bod 1 Nariadenia, lebo ústne pojednávanie považoval za potrebné vzhľadom na možnosť iného právneho posúdenia súdom, ako spotrebiteľský vzťah, keďže súd je ex offo povinný skúmať prijateľnosť zmluvných podmienok. Navyše zo zásady rovnosti všetkých pred zákonom či pred súdom vyplýva, že všetci účastníci majú rovnakú príležitosť zúčastniť sa na jednaní pred súdom a vyjadriť sa ku všetkým sporným otázkam, najmä v tomto prípade, keď tlačivo „C“ v zmysle Nariadenia žalovanému neposkytuje dostatočný priestor na uvedenie relevantných skutočností.

Súd prvého stupňa vykonal dokazovanie zmenkou identifikovanou číslom zmluvy XXXXXXXX, úverovou zmluvou XXXXXXXX, exekučným spisom Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 5Er/574/2010 a zistil, že zmenka, ktorá bola žalobcom priložená k návrhu bola vystavená ako zabezpečovací prostriedok z poskytnutého úveru, ktorý má povahu spotrebiteľského úveru. Zmenka bola vystavená dňa 12.05.2009 v Banskej Bystrici na rad spoločností POHOTOVOSTĚ s.r.o., IČO: 35 807 59, s doložkou „bez protestu“, s lehotou splatnosti „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“. Do zmenky bola vpísaná suma 996,- Eur a zmenkový úrok vo výške 0,25% denne od 22.09.2009 do zaplatenia. Pôvodný majiteľ

zmenky POHOTOVOST' s.r.o. indosoval zmenku rubopisom na žalobcu. Súd prvého stupňa tiež zistil, že žalovanému bol poskytnutý spotrebiteľský úver vo výške 996,- Eur, a v zmysle Všeobecných obchodných podmienok na zabezpečenie peňažného záväzku žalovaného ako dlžníka z úverovej zmluvy bola vystavená zmenka, v ktorej nebola vyplnená zmenková suma a dátum začiatku úročenia tejto sumy s tým, že remitent bol oprávnený vyplniť zmenkovú sumu najneskôr v deň, kedy sa stane splatným celý dlh, t. j. ak dlžník neuhradí 4 po sebe nasledujúce splátky, prípadne uhradí len časť splátok alebo neuhradí včas poslednú splátku alebo časť poslednej splátky. Dátum úročenia zmenkovej sumy mal remitent vyplniť tak, že ním mal byť deň, kedy sa stal splatným celý dlh.

Súd prvého stupňa vychádzal z toho, že ide o spotrebiteľskú zmluvu, preto v zmysle čl. 19 Nariadenia aplikoval slovenské právo, a to Občiansky súdny poriadok, Občiansky zákonník, Zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, ako aj Smernicu Rady 93/13/EHS z 05. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, smernicu 2008/48/EHS o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a smernicu 2005/29/ES o nekalých obchodných praktikách podnikateľov voči spotrebiteľom na vnútornom trhu.

Súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia poukázal na ustanovenia kapitoly I čl. 2 ods. 1, kapitoly II čl. 4, čl. 5 ods. 1 a 3, čl. 7 ods. 1, čl. 19 a čl. 25 ods. 1 písm. a) Nariadenia, ďalej na čl. 2 písm. a), čl. 3 ods. 1 a 2, čl. 5, čl. 6 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS z 05. 04. 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, bod 31 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES, čl. 8 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2005/29/ES, ďalej na ust. § 121 OSP, § 52 ods. 1 a 2, § 53 ods. 1 a 2 a 5, § 54 ods. 1 a 2, ako aj § 37 ods. 1 a § 39 Občianskeho zákonníka, § 4 ods. 6 Zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a napokon na § 75, § 76 ods. 2, § 33 ods. 1 a 2 a § 48 Zák. č. 191/1950 Zb. o zmenkách a šekoch.

V odôvodnení ďalej súd uviedol, že z činnosti súdu je známe, že pôvodný majiteľ zmenky Pohotovosť s.r.o. vykonáva podnikateľskú činnosť poskytovaním spotrebiteľských úverov v značnom rozsahu na území celej SR, a zmenka má v tomto prípade zabezpečovací charakter pôvodného právneho vzťahu, ktorý má povahu spotrebiteľského vzťahu. Keďže zmenka slúži ako zabezpečovací právny prostriedok zo spotrebiteľského vzťahu, súd prvého stupňa pri uplatnení práva zo zmenky skúmal z úradnej moci postavenie žalovaného ako spotrebiteľa, pričom vychádzal zo záveru, že odčlenenie zmenkového abstraktného vzťahu od spotrebiteľského vzťahu nie je možné, pretože v spotrebiteľských vzťahoch bolo použitie zmenky regulované a obmedzené v § 4 ods. 6 Zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v rôznom znení do 31. 12. 2007 a od 01.01.2008, a napokon posledná platná právna úprava v § 17 ods. 3 Zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch dokonca zmenku v spotrebiteľských úveroch úplne zakazuje. Úprava § 17 ods. 4 Zák. č. 129/2010 v zmysle ktorého porušením tohto zákazu veriteľ zodpovedá za škodu spôsobenú spotrebiteľovi je úpravou kogentnou, súd preto zo zákona ex offo skúma podmienky vystavenia zmenky a jej prípustnosť práve vo vzťahu k spotrebiteľovi. Vychádzajúc z rozhodného znenia úpravy v zákone o spotrebiteľských úveroch dospel súd k záveru, že veriteľ k 12. 05. 2010 na zabezpečenie spotrebiteľského úveru mohol prijať od dlžníka len v prípade, ak zmenková suma v čase vyplnenia je maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva vo výške maximálne 30% istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru. V čl. 17 Všeobecných obchodných podmienok (ďalej len VOP) je dohodnuté, že remitent je oprávnený vyplniť zmenkovú sumu najneskôr v deň, kedy sa stane v súlade s VOP splatným celý dlh. Preskúmaním zmenky súd zistil, že žalobca vyplnil zmenkovú sumu najneskôr dňa 22. 09. 2009 na sumu 996,- Eur, a pokiaľ ide o vpísanú sumu 996,- Eur do zmenky, táto bola vyplnená nad hodnotu 30% istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru. Veriteľom vyplnená zmenka na sumu 996,- Eur je podľa súdu prvého stupňa neprípustná, ide o právny úkon, ktorý je s poukazom na § 39 Občianskeho zákonníka absolútne neplatný, a to pre rozpor so zákonom. Právny predchodca žalobcu konal v priamom rozpore s § 4 ods. 6 Zák. č. 258/2001 Z.z., keď zabezpečoval spotrebiteľské úvery zmenkami prerušujúcimi úverové istiny, a preto je takýto právny úkon neplatný. Dojednanie dohody o vyplnení zmenky súd považuje za podmienku, ktorá je podľa čl. 2 písm. a) v spojení s ustanovením prílohy ods. 1 písm. e) Smernice 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách nekalou podmienkou, nakoľko ide o podmienku, ktorej účinkom a dôsledkom by bolo za neplnenie záväzku zo strany spotrebiteľa priznanie neprimerane vysokého príslušenstva pohľadávky, a to zmenkového úroku 0,25% denne zo sumy 996,- Eur od 22.09.2009 do zaplatenia. Dohoda o vyplnení zmenky je obsiahnutá vo VOP, jej obsah ani konkrétne znenie nebolo so spotrebiteľom individuálne dohodnuté, preto ide o neprijateľnú podmienku uvedenú v spotrebiteľskej zmluve, ktorá je potom podľa § 54 ods. 5 OZ neplatná.

Za neplatné považoval okresný súd dojednanie VOP aj s poukazom na čl. 5 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 05. 04. 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, v zmysle ktorého všetky alebo niektoré podmienky ponúkané spotrebiteľovi v písomnej forme musia byť vypracované zrozumiteľne, a keď existuje pochybnosť v zmysle podmienky, prednosť má výklad priaznivejší pre spotrebiteľa. Na VOP absentuje podpis žalovaného, preto sú pochybnosti, či vôbec žalovaný mal reálnu možnosť sa popri úverovej zmluve so znením VOP oboznámiť, pričom aj v prípade, ak by sa spotrebiteľ mal možnosť oboznámiť s úverovými podmienkami, súd prvého stupňa poukázal na to, že tieto sú veľmi rozsiahle, písané malým, ťažko čitateľným písmom s množstvom odbornej právnej terminológie a zhustené na jednej stránke.

Súd prvého stupňa tiež vychádzal zo záveru, že aj zmenka, bez ohľadu na jej abstraktnosť, je právnym úkonom, pričom každý právny úkon, ktorý odporuje zákonu je absolútne neplatným právnym úkonom, a súd v rámci občiansko-súdneho konania na absolútnu neplatnosť právneho úkonu prihliada ex offo. Odčlenenie zmenkového abstraktného vzťahu od spotrebiteľského nie je podľa súdu ani možné, pretože práve v spotrebiteľských vzťahoch bolo použitie zmenky regulované a obmedzované. Súd prvého stupňa preto z dôvodu neoprávnene vyplnenej zmenkovej sumy, neprijateľnej dohody o vyplnení blanko zmenky, v zložitej čitateľnosti obchodných podmienok považoval postup žalobcu ako nekalú praktiku a takto vyplnenú zmenku za neplatný právny úkon.

Súd prvého stupňa hodnotil aj údaje v zmenke z hľadiska účelu zmenky v zmysle úpravy Zákona o spotrebiteľských úveroch platného v čase uzatvorenia zmluvy o úvere, v zmysle ktorého veriteľ smel prijať od dlžníka zmenku na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru len ak ide o zabezpečovaciu zmenku. Súd dospel k názoru, že by bolo v rozpore s účelom zákona, aby v zabezpečovacej zmenke bol obsiahnutý zmenkový úrok v neprimeranej sadzbe 91,25% ročne, pričom poukázal aj na právnu úpravu obsiahnutú v §369 ods. 1 Obchodného zákonníka (s účinnosťou od 15. 01. 2009), podľa ktorej ak vznikol záväzok zo spotrebiteľskej zmluvy a dlžníkom je spotrebiteľ, je možné dohodnúť úroky z omeškania najviac do výšky ustanovenej predpismi Občianskeho práva, teda zákonnej výšky úrokov z omeškania v zmysle vl. nar. č. 87/1995 Z.z. Podľa názoru súdu prvého stupňa pri vystavení neúplnej zmenky s úrokom 0,25% denne ide o obchádzanie uvedeného zákonného ustanovenia s úmyslom získať od dlžníka sankčné plnenie v neprimeranej výške. Takéto plnenie je podľa súdu prvého stupňa aj v rozpore s dobrými mravmi, nakoľko je v hrubom nepomere vo vzťahu k zabezpečovanej zmluvnej povinnosti plniť včas a riadne, a vzbudzuje odôvodnené pochybnosti, či skutočnou kauzou právneho úkonu nie je práve získanie takéhoto neprimeraného plnenia. Okresný súd dospel k záveru, že dohoda o vyplnení zmenky obchádza zákon, preto je právnym úkonom absolútne neplatným s poukazom na § 39 Občianskeho zákonníka, a neplatnosť tejto dohody spôsobuje aj v zmenke vpísaný úrok vo výške 91,25% ročne, pokiaľ ide o túto časť zmenky.

Povinnosť súdu s úradnej moci prihliadať na absolútnu neplatnosť právneho úkonu podľa názoru súdu prvého stupňa prelomuje aj zásadu stanovenú v čl. I. § 17 Zák. č. 191/1950 Zb., čo je vyjadrené v ustanovení § 4 ods. 6 Zák. č. 258/2001 Z.z. in fine, kde zákonodarca výslovne uviedol, že zákonné ustanovenie platí aj v prípade zmeny majiteľa zmenky alebo postúpenia práv zo zmenky.

Okresný súd považoval za neurčitý aj údaj o splatnosti obsiahnutý v zmenke, pričom poukázal na úpravu údajov splatnosti v § 1 bod 4 a § 75 bod 3 Zák. č. 191/1950 Zb. V konaní predložená zmenka má ako splatnosť uvedené „zaplatím za túto zmenku pri predložení“, zatiaľ čo v 5 odstavci má splatnosť stanovenú „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“. Súd prvého stupňa má za to, že ide o neurčitý údaj splatnosti, resp. splatnosť postupnú, a v zmysle §33 ods. 2 Zák. č. 191/1950 Zb. sa takáto zmenka považuje za neplatnú.

O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 OSP s tým, že úspešný žalovaný si v konaní trovy konania neuplatnil, a preto mu súd náhradu trov konania nepriznal.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca a navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že návrhu žalobcu na uplatnenie pohľadávky v celom rozsahu vyhovie. Žalobca v odvolaní namietal, že konanie má vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, postupom súdu prvého stupňa sa účastníkovi konania odňala možnosť konať pred súdom a rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Žalobca tvrdil, že v tejto veci došlo zo strany súdu prvého stupňa k porušeniu práva Európskej únie, konkrétne čl. 4, 5 a 7 Nariadenia Európskeho parlamentu a rady (ES č. 861/2007 z 11. 07. 2007, ktoré má všeobecnú pôsobnosť, je záväzné vo všetkých svojich častiach a priamo aplikovateľné aj v SR. Tvrdil, že súd v tomto prípade nemohol nariadiť pojednávanie, nakoľko neboli splnené podmienky čl. 5 ods. 1 Nariadenia. Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu je písomné, výnimočná možnosť ústneho pojednávania zabezpečuje hospodárnosť a rýchlosť konania s nízkou hodnotou sporu, pojednávanie je možné podľa nariadenia nariadiť len vo veciach rozporných tvrdení účastníkov konania, kde nebude možné potvrdiť alebo vyvrátiť ich tvrdenia len na základe predložených listinných alebo iných dôkazov. Súd v tomto prípade nevydal a nedoručil účastníkovi konania žiadne rozhodnutie o nariadení pojednávania v súlade s § 45 a nasl. OSP. Pokiaľ teda súd do nariadenia pojednávania nerozhodol platne uznesením, nemohlo sa pojednávanie uskutočniť a ak sa uskutočnilo, jeho výsledky nemohli byť použité pre meritorne rozhodnutie súdu, nakoľko právne účinky môžu zakladať len také procesné úkony súdu, ktoré súd vykonal na základe právoplatných rozhodnutí. Konanie je podľa žalobcu postihnuté závažnou vadou, pretože bolo porušené ust. § 167 a nasl. OSP, súd prihliadal na skutočnosti a dôkazy, na ktoré nebolo možné prihliadnuť, pretože nemali byť v sporovom konaní vedenom podľa nariadenia bez návrhu vykonané. Žalobca v odvolaní zdôraznil, že žalovaný nedoručil súdu žiadnu žalobnú odpoveď v súlade s čl. 5 ods. 3 alebo 6 Nariadenia, súd prvého stupňa bol preto povinný postupovať podľa čl. 7 ods. 3 Nariadenia, podľa ktorého, ak sa súdu nedoručí odpoveď dotknutej strany v lehote ustanovenej v čl. 5 ods. 3 alebo 6 Nariadenia, súd vydá rozsudok o pohľadávke alebo proti pohľadávke.

Pokiaľ súd prvého stupňa podľa odôvodnenia rozhodnutia vykonal vo veci dokazovanie okrem iného aj oboznámením sa s úverovou zmluvou, exekučným spisom a ďalšími listinnými dôkazmi, žalobca namietal, že žalobca a podľa dostupných informácií ani žalovaný dokazovanie úverovou zmluvou, exekučným spisom a ďalšími listinnými dôkazmi nenavrhl. Žalobca tvrdil, že súd prvého stupňa porušil usta. § 120 OSP, podľa ktorého dokazovanie v sporovom konaní je ovládané prejednávacou zásadou, súd vychádza len zo skutočností tvrdených účastníkmi a vykonáva len tie dôkazy, ktoré účastníci navrhli. Súd prvého stupňa mal podľa žalobcu v tejto veci rozhodnúť o práve na úhradu zmenkovej sumy a jej príslušenstva len z predloženej zmenky, z priebehu konania nevyplývala podľa žalobcu potreba vykonať ďalšie nenavrnuté dôkazy, ako to výnimočne umožňuje § 120 ods. 1 OSP. Žalobca tvrdil, že súdu ako dôkaz o svojich nárokoch predložil platnú zmenku, ktorá spĺňa všetky formálne a materiálne náležitosti predpokladané Zák. č. 191/1950 Zb., čím dokázal svoje právo na úhradu zmenkovej sumy a jej príslušenstva. Zo strany žalovaného neboli voči forme obsahu zmenky prednesené žiadne námietky, preto neexistovala okolnosť, ktorá by odôvodňovala vykonanie ďalších dôkazov nevyhnutných pre rozhodnutie vo veci. Súd prvého stupňa mohol a mal rozhodnúť o práve žalobcu na úhradu zmenkovej sumy a jej príslušenstva len z predloženej zmenky, ktorá ako listinný cenný papier je samostatným abstraktným záväzkom, neakcesorickej povahy. Žalovaný mohol v zmysle čl. 5 ods. 3 a 6 Nariadenia vzniesť voči zmenke námietky, ak tak však neurobil, musia byť akékoľvek iné námietky odmietnuté z dôvodu uplatnenia koncentračnej zásady konštruovanej Nariadením. Súd podľa žalobcu nie je oprávnený na to, aby postupom podľa § 120 ods. 1 OSP vznášal námietky voči zmenke za žalovaného, a pokiaľ tak urobil, ide podľa žalobcu o porušenie princípu kontradiktórnosti konania a rovnosti účastníkov konania ako súčasť práva na spravodlivý proces. Žalovaný sa v konaní nedovoľoval obrany ako spotrebiteľ, nerozporoval žalobcom uplatnenú pohľadávku, svojim konaním ju prakticky uznal, súd prvého stupňa však sám iniciatívne rozširoval okruh dokazovaných skutočností v tom smere, aby získal pre žalovaného dostatočný podklad pre zamietnutie návrhu, čím podľa žalobcu neobjektívne podporil žalovaného v tomto konaní. Takéto správanie súdu podľa žalobcu je v právnom štáte neprijateľné a predstavuje výrazný zásah do práva na spravodlivý proces, ktoré je garantované čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a aj článkom 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Žalobca zdôraznil, že predmetom konania je výlučne zmenka a nie iný záväzkový právny vzťah. Žalobca v konaní uplatňuje bezpodmienečný záväzok žalovaného, že za zmenku zaplatí, súd prvého stupňa však posudzoval vec tak, ako by išlo o bežný zmluvný záväzok, čo je neprípustné. Súd prvého stupňa podľa žalobcu ignoroval ust. § 17 Zákona o zmenkách a šekoch, v zmysle ktorého žalovaný vo všeobecnosti nie je oprávnený znášať tzv. kauzálne námietky voči majiteľovi zmenky, ktoré vyplývajú z jeho vzťahov s pôvodným majiteľom zmenky. Keďže tak v prvom konaní nemôže konať žalovaný, tým menej tak podľa žalobcu môže konať sám súd. V zmysle § 17 ZŠZ je síce prípustné za určitých okolností uplatňovať tzv. kauzálne námietky voči žalobcovi, táto námietka však musí byť vznesená zo strany žalovaného, ktorý nesie dôkazné bremeno na preukázanie svojich tvrdení. Nie je prípustné, aby túto úlohu a iniciatívu na seba (proti vôli žalovaného) prevzal súd a suploval aktivitu žalovaného. Uvedené námietky majú hmotno-

právny charakter, preto v záujme rovnosti zachovania strán nie je súd oprávnený žalovaného ani na ne upozorniť (§ 5 ods. 1 OSP). Súd prvého stupňa podľa žalobcu porušil poučovaciu povinnosť (§ 5 ods. 1 OSP), porušil ustanovenia o vykonávaní jednotlivých dôkazných prostriedkov, prihliadol na skutočnosti a dôkazy, na ktoré nebolo možné prihliadnuť, pretože v sporovom konaní vedenom podľa Nariadenia nemali byť bez návrhu vykonané.

Žalobca je majiteľom zmenky na základe indosamentu a nie je účastníkom akéhokoľvek spotrebiteľského vzťahu. Zmenka predložená žalobcom je bez väd, ktoré by ju činili neplatnou, ide teda o platnú zmenku. Kauzálné námietky sú po indosovaní v zásade neprípustné a zmluvný vzťah medzi žalovaným a remitentom je po indosovaní irelevantný. Súd prvého stupňa vyhodnotil zmenku ako neplatný právny úkon a nárok zo zmenky ako zjavne neopodstatnený a pohľadávku za neprípustnú, pričom tento jeho záver vychádza len z kauzálnych námietok, ktoré však nikto v konaní nevzniesol, ani nikto z účastníkov ich nepreukázal. V zmysle Nariadenia sa nárok považuje za neprípustný, ak v podmienkach SR nie je vymáhateľný súdnou cestou. Žalobca tvrdil, že v tomto prípade boli splnené všetky podmienky konania v zmysle OSP, nárok je vymáhateľný súdnou cestou, preto je predikcia súdu zásadne mylná.

Žalobca namietal aj proti postupu súdu prvého stupňa, ktorý v odôvodnení rozhodnutia poukázal na judikatúru Európskeho súdneho dvora v konaní C - 419/2011, z ktorého rozhodnutia podľa žalobcu oprávnenie súdu z úradnej moci skúmať postavenie žalovaného ako spotrebiteľa nevyplýva. V tomto konaní bola riešená odlišná prejudiciálna otázka, a to existencia právomoci súdu konať, ak je táto odvodená od charakteru žalovaného ako spotrebiteľa. V prejednávanej veci podľa žalobcu niet sporu o tom, že by súd nemal právomoc túto vec prejednať, a ani žiaden z účastníkov, ani sám súd svoju právomoc nespochybnil. Rozsudok ESD sa týka výkladu odlišných predpisov Európskej únie, než ktoré boli aplikované v tomto konaní, a ide aj o odlišný skutkový základ veci, nakoľko v uvedenom konaní pred ESD bol charakter účastníka pre určenie právomoci skúmaný na návrh žalovaného a nárok zo zmenky bol uplatnený priamo prvým majiteľom zmenky, remitentom, zatiaľ čo v tejto veci je predmetom konania nárok uplatnený zo strany žalobcu ako indosatára. Uvedený rozdiel v osobách, uplatňujúcich nárok zo zmenky má osobitný význam v nadväznosti na možnosť vznášať a uplatňovať kauzálné námietky v zmysle § 17 Zákona zmenkového a šekového, ktoré však súd prvého stupňa podľa žalobcu celkom opomenul.

Žalobca nesúhlasil ani s odkazom okresného súdu na rozhodnutie Nemeckého Najvyššieho súdu (BGH) z 25.02.1965 - II Zeitschrift für das gesamte Handelsrecht und Wirtschaftsrecht 191/62 Hamm, z ktorého malo vyplývať prelomenie zásady zmenky ako abstraktného cenného papiera, pričom poukazoval na to, že toto rozhodnutie nie je zverejnené a súd prvého stupňa necituje z neho také významné časti, ktoré by umožňovali dospieť k hodnoteniu, k akému súd prvého stupňa dospel v odôvodnení svojho rozhodnutia. Navyše ide o rozhodnutie 50 rokov staré, ktoré bolo vydané v čase, kedy európske spotrebiteľské právo prakticky neexistovalo, a nie je možné z tohto rozhodnutia vychádzať. Žalobca ďalej namietal, že rozhodnutím Nemeckého súdu nie je možné negovať aplikáciu právnej úpravy platnej na území Slovenskej republiky, a to Zák. č. 191/1950 Zb. (Zákon zmenkový a šekový), navyše, Nemecký súd rozhodoval podľa nemeckého práva, a preto použitie z jeho záverov považuje žalobca za neprijateľné.

Žalobca v odvolaní namietal aj proti záverom súdu prvého stupňa o neplatnosti zmenky pre neurčitý údaj splatnosti, keď táto neurčitosť splatnosti mala vyplývať z údajného rozporu medzi údajom napísaným na zmenke „zaplatím za túto zmenku pri predložení“ a údajom „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“. Výraz „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“ predstavuje prípustnú modifikáciu lehoty na predloženie zmenky k plateniu v zmysle § 34 ods. 1, tretia veta ZZŠ, z ktorej vyplýva, že splatnosť zmenky nastáva v momente predloženia, pričom predložiť ju je možné v lehote 4 rokov od jej vystavenia, a až po jej predložení v lehote 4 rokov nastáva jej splatnosť. Žalobca namietal proti záverom súdu prvého stupňa ohľadne postupnej splatnosti zmenky, tento záver nie je podľa neho správny a vyplýva z nesprávneho právneho posúdenia veci.

V závere odvolania žalobca namietal aj proti tvrdeniam súdu prvého stupňa o tom, že žalovanému bol poskytnutý spotrebiteľský úver, nakoľko toto zistenie podľa žalobcu nemá oporu vo vykonanom dokazovaní a je založené len na domnienke a presvedčení súdu.

Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu, ktoré bolo súdom prvého stupňa doručené ustanovenému opatrovníkovi, nevyjadril.

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací prejednal vec podľa § 212 ods.1 a §214 ods.2 OSP v senáte bez nariadenia pojednávania a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je podané dôvodne.

Z predloženého spisu odvolací súd okrem iného zistil tiež nasledovné skutočnosti: Žalobca uplatnil v tomto konaní svoju pohľadávku voči žalovanému vyplnením vzorového tlačiva „A“ v zmysle čl. 4 bod 1 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 z 11. 07. 2007, ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu. Žalobca si podľa návrhu uplatňoval právo na zmenkovú sumu vo výške 996,- Eur (zmenkový úrok vo výške 0,25% denne zo sumy 996,- Eur od 22.09.2009 do zaplatenia, 6% ročný úrok zo sumy 996,- Eur od 07.12.2009 do zaplatenia, zmenkovú odmenu vo výške 1/3 % zmenkovej sumy, teda 3,32 Eur a náhradu trov konania. K návrhu žalobca pripojil originál zmenky označenej č. XXXXXXXX, vystavenej žalovaným ako vystaviteľom dňa 12.05.2009 na rad obchodnej spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s. r. o., IČO: 35 807 598, Pribinova 25, 811 09 Bratislava. Na zmenke bola uvedená zmenková suma 996,- Eur, zmenkový úrok 0,25% denne od 22.09.2009 s poznámkou „bez protestu“, na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia. Zmenku podpísal žalovaný ako vystaviteľ. Na rubopise zmenky je uvedený indosament, ktorým pôvodný veriteľ zmenky POHOTOVOSTĚ, s. r. o. previedol zmenku na rad žalobcu. Zásielky súdu prvého stupňa doručované na adresu žalovaného boli vrátené, súdu sa nepodarilo zistiť miesto pobytu žalovaného, preto uznesením č. k. 16CbZm/42/2013-37 zo dňa 23. 01. 2014 ustanovil v zmysle § 29 OSP žalovanému opatrovníka v osobe B. B. C., vyššej súdnej úradníčky Okresného súdu Banská Bystrica, s ktorou ďalej konal na strane žalovaného.

Súd prvého stupňa nariadil v tejto veci pojednávanie na 24. 03. 2014, na ktorom vec prejednal v neprítomnosti účastníkov konania, vykonal dokazovanie obsahom spisu a vyhlásil napadnutý rozsudok.

Podľa čl. 5 bod 1 Nariadenia, európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu je písomné. Súd alebo tribunál nariadi ústne pojednávanie ak to považuje za potrebné, alebo ak o to požiadajú niektorá zo strán. Súd alebo tribunál môže takúto žiadosť odmietnuť ak sa domnieva, že vzhľadom na okolnosti prípadu ústne pojednávanie zjavne nie je potrebné pre spravodlivé vedenie konania. Dôvody odmietnutia sa uvedú písomne. Iba proti rozhodnutiu súdu alebo tribunálu o odmietnutí takejto žiadosti nemožno samostatne podať opravný prostriedok.

Podľa čl. 7 bod 3 Nariadenia, ak sa súdu alebo tribunálu nedoručí odpoveď dotknutej strany v lehote ustanovenej v článku 5 ods. 3 alebo 6, súd alebo tribunál vydá rozsudok o pohľadávke alebo protipohľadávke.

Podľa čl. 19 Nariadenia, pokiaľ toto nariadenie neustanovuje inak, európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu sa riadi procesným právom členského štátu, v ktorom sa konanie vedie.

Podľa čl. I, § 75 zák. č. 191/1950 Zb. Zákon zmenkový a šekový (ďalej len ZZŠ), vlastná zmenka obsahuje:

1. označenie, že ide o zmenku, pojaté do vlastného textu listiny a vyjadrené v jazyku, v ktorom je táto listina písaná;
2. bezpodmienečný sľub zaplatiť určitú peňažnú sumu;
3. údaj zročnosti;
4. údaj miesta, kde sa má platiť;
5. meno toho, komu alebo na rad koho sa má platiť;
6. dátum a miesto vystavenia zmenky;
7. podpis vystaviteľa.

Podľa čl. I, § 5 ods. 1 ZZŠ, v zmenke zročnej na videnie alebo na určitý čas po videní môže vystaviteľ ustanoviť zúrokovanie zmenkovej sumy. V inej zmenke platí táto doložka za nenapísanú.

Podľa čl. I, § 5 ods. 2 ZZŠ, úrokovú mieru treba udať v zmenke; ak chýba tento údaj, platí úroková doložka za nenapísanú.

Podľa čl. I, § 5 ods. 3 ZŠZ, úrok sa počíta od dáta vystavenia zmenky, pokiaľ nie je určený iný deň.

Podľa čl. I, § 34 ods. 1 ZŠZ, zmenka na videnie je sročná pri predložení. Musí byť predložená na platenie do jedného roku od dáta vystavenia. Vystaviteľ môže túto lehotu skrátiť, alebo určiť lehotu dlhšiu. Indosanti môžu tieto lehoty skrátiť.

Podľa čl. I, § 10 ZŠZ, ak nebola zmenka, ktorá bola pri vydaní neúplná vyplnená tak, ako bolo dojednané, nemožno namietat' majiteľovi zmenky, že tieto dojednania neboli dodržané, okrem ak majiteľ nadobudol zmenku zlomyseľne, alebo sa pri nadobúdaní zmenky prevínil hrubou nebanlivosťou.

Podľa čl. I, § 17 ZŠZ, kto je žalovaný zo zmenky, nemôže robiť majiteľovi námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastných vzťahoch k vystaviteľovi, alebo k predošlým majiteľom, okrem ak majiteľ pri nadobúdaní zmenky konal vedome na škodu dlžníka.

Podľa § 4 ods. 6 Zák. č. 258/2001 o spotrebiteľských úveroch v znení platnom a účinnom pre tento prípad (ku dňu vystavenia zmenky), v súvislosti s poskytovaním úveru od spotrebiteľa alebo inej osoby sa zakazuje splniť dlh zmenkou alebo šekom. Veriteľ smie prijať od dlžníka zmenku alebo šek na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru, len ak ide o zabezpečovaciu zmenku a zmenková suma v čase vyplnenia je maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva (vrátane zmluvných pokút a iných nárokov veriteľa zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere) vo výške maximálne 30% istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru. Zmenku prijatú, resp. vyplnenú veriteľom v rozpore s predchádzajúcou vetou veriteľ nesmie prijať a je povinný ju dlžníkovi kedykoľvek na požiadanie vydať. Ustanovenie tohto odseku platí aj v prípade zmeny majiteľa zmenky alebo postúpenia práv zo zmenky.

Podľa § 4 ods. 7 Zák. č. 258/2001 Z. z., veriteľ zodpovedá za škodu vzniknutú spotrebiteľovi porušením odseku 6 veriteľom.

Podľa § 495 Občianskeho zákonníka, platnosti záväzku nebráni, ak nie je vyjadrený dôvod, na základe ktorého je dlžník povinný plniť. Veriteľ je však povinný preukázať dôvod záväzku, s výnimkou cenných papierov hromadne vydaných alebo iných cenných papierov, pre ktoré je zákonom ustanovené, že veriteľ túto povinnosť nemá.

Po zhodnotení skutočností, zistených z predloženého spisu, dospel odvolací súd k záveru, že súd prvého stupňa sa pri prejednávaní tejto veci dopustil viacerých procesných pochybení, vychádzal z nesprávne zisteného skutkového stavu a vec nesprávne právne posúdil.

Žalobca si uplatnil nárok voči žalovanému podľa Nariadenia RP a Rady (ES) č. 861/2007 z 11. 07. 2007 o európskych konaniach vo veciach s nízkou hodnotou sporu. Žalobcom je zahraničná právnická osoba, pohľadávku voči žalovanému si uplatnila návrhom na tlačive „A“ podľa čl. 4 ods. 1 Nariadenia a to zo zmenky, ktorú v origináli pripojila k návrhu spolu s výpisom z obchodného registra na žalobcu a plnomocenstvom pre právneho zástupcu. V zmysle čl. 5 ods. 1 Nariadenia je európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu v zásade písomné, súd nariadi ústne pojednávanie len vtedy, ak to považuje za potrebné alebo ak to navrhne niektorá zo strán sporu.

Žalobca ani žalovaný nariadenie pojednávania v tomto prípade nenavrhl, žalovaný sa k návrhu nevyjadril, nezaslal vyjadrenie ani na tlačive „C“, ktoré mu bolo súdom doručené. Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvého stupňa a aj zo zápisnice o pojednávaní zo dňa 24.03.2014 vyplýva, že súd v tejto veci nariadil ústne pojednávanie z dôvodu, že to považoval za potrebné vzhľadom na možnosť iného právneho posúdenia súdom, a to ako spotrebiteľský vzťah s odôvodnením, že súd je ex offo povinný skúmať prijateľnosť zmluvných podmienok. Žalobca v písomnom vyjadrení zo dňa 21. 03. 2014, ktorým tiež ospravedlnil neúčast' na pojednávaní, nesúhlasil s tým, aby vzťah zo zmenky bol posudzovaný ako spotrebiteľský, poukazoval na zmenku, ktorú predložil, ako aj na rozhodnutia Krajského súdu v Prešove a Krajského súdu v Banskej Bystrici v obdobnej veci s tým, že pokiaľ neboli zo strany žalovaného vznesené námietky podľa § 17 Zák. č. 191/1950 Zb., je súd prvého stupňa oprávnený len skúmať, či zmenka obsahuje všetky náležitosti podľa tohto zákona.

Odvolačný súd považuje postup súdu prvého stupňa, ktorý predvolal účastníkov na ústne pojednávania bez toho, žeby to bol niektorý z nich navrhol, ďalej vykonal dokazovanie, ktoré nenavrhol ani jeden z účastníkov konania a sám ex offio skúmal vzťah medzi obchodnou spoločnosťou POHOTOVOSŤ, s. r. o. ako veriteľom a žalovaným ako dlžníkom, právne posúdenie ktorého však nie je predmetom tohto konania, za nesprávny.

Predmetom tohto konania je žalobcom uplatnený nárok zo zmenky, ktorú žalobca získal ako indosatár v súlade s príslušnými ustanoveniami Zmenkového a šekového zákona od pôvodného majiteľa zmenky, obchodnej spoločnosti POHOTOVOSŤ, s. r. o. Zmenka ako cenný papier je listinou, z ktorej pre jej majiteľa vyplýva právo na zaplatenie peňažnej sumy uvedenej na zmenke, a to voči osobe, ktorá svoju povinnosť zaplatiť zmenkovú sumu na zmenke písomne vyznačila a potvrdila svojim podpisom. Žalobca ako majiteľ zmenky predložil spolu s návrhom súdu tzv. vlastnú zmenku, podpísanú žalovaným ako vystaviteľom. Táto zmenka predstavuje abstraktný platobný záväzok vystaviteľa a obsahuje jeho povinnosť zaplatiť určitú sumu uvedenú na zmenke, a to právoplatnému majiteľovi zmenky. Povaha zmenky ako abstraktného cenného papiera, prísne oddeleného od kauzálneho dôvodu vystavenia zmenky, je daná historickým vývojom zmenky, ktorý bol podmienený jej primárnym účelom. Zmenka sa vyvinula ako cenný papier, ktorý stelesňuje pre jej aktuálneho majiteľa právo na zaplatenie sumy uvedenej na zmenke, a to od zmenkových dlžníkov, a to či už od priamych zmenkových dlžníkov (osoba, ktorá je uvedená na zmenke ako zmenkový dlžník, čo pri cudzej zmenke je jej príjemca, resp. akceptant, a pri tzv. vlastnej zmenke je priamym dlžníkom jej vystaviteľ), prípadne od osôb, ktoré sú nepriamymi zmenkovými dlžníkmi (napr. indosanti). Toto právo majiteľa zmenky musí byť nespochybniteľné, a preto na jeho preukázanie musí stačiť predloženie zmenky. Predpisy zmenkového práva v rôznych krajinách sa preto zhodujú v tom, že pri vystavení zmenky musia byť dodržané veľmi prísne formálne pravidlá, ale na druhej strane aj v tom, že uplatnenie nárokov z platnej zmenky je jednoduché a rýchle.

Základom každého zmenkového vzťahu je spravidla existencia reálneho obchodného vzťahu, ktorý vo vzťahu k zmenke nazývame vzťahom kauzálnym (príčinným). Pohľadávka vyplývajúca zo zmenky je však od kauzálneho vzťahu nezávislá, tieto 2 právne vzťahy sú právne oddelené, a preto hovoríme o abstraktnosti zmenky. V dôsledku takéhoto oddelenia perfektnosť zmenky nie je závislá od perfektnosti jej kauzálneho vzťahu. Prevoditeľnosť zmenky a jej prispôsobenie sa možnosti rýchlej prevoditeľnosti sa prejavujú v tzv. zmenkovej prísnosti, ktorá zabezpečuje právnu istotu zmenkového styku v prísnej zodpovednosti zo zmenkových záväzkov.

V tejto súvislosti je dôležité ust. § 17 Zmenkového a šekového zákona, podľa ktorého ten, kto je žalovaný zo zmenky, nemôže voči majiteľovi zmenky uplatňovať námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastných záväzkoch voči vystaviteľovi (alebo skorším majiteľom zmenky), okrem prípadu, ak by preukázal, že majiteľ zmenky pri jej nadobúdaní konal vedome na škodu dlžníka. Práve ust. § 17 ZZŠ slúži aj na ochranu dlžníka zo zmenky proti nepoctivému nadobúdateľovi zmenky, avšak bez ohľadu na to, či tento dlžník je spotrebiteľom. Len za splnenia tejto podmienky, teda preukázania toho, že žalobca ako nový majiteľ zmenky pri nadobúdaní tejto zmenky konal vedome na škodu žalovaného ako dlžníka, bolo by možné zaoberať sa námietkami týkajúcimi sa kauzálneho vzťahu medzi veriteľom a pôvodným majiteľom zmenky spoločnosťou POHOTOVOSŤ, s.r.o. a žalovaným ako dlžníkom. Takéto posudzovanie by bolo možné iba v prípade, že dlžník takéto námietky v súdnom konaní voči žalobcovi ako majiteľovi zmenky uplatní, musí ich však aj zdôvodniť a svoje tvrdenia ohľadne nepoctivého nadobúdania zmenky preukázať. Majiteľ zmenky je dostatočne legitimovaný už zmenkou samotnou bez toho, aby musel preukazovať dôvod vzniku zmenky, dôvod jej prijatia, indosácie a pod. (cit. § 495 OZ).

Z dokazovania vykonaného súdom prvého stupňa vyplýva tiež, že medzi pôvodným majiteľom zmenky spoločnosťou POHOTOVOSŤ, s. r. o. ako veriteľom a žalovaným ako dlžníkom bola uzavretá úverová zmluva, na základe ktorej poskytol veriteľ žalovanému konkrétnu sumu, návratnosť ktorej bola zabezpečená vystavením blankozmenky ako vlastnej zmenky dlžníka. V blankozmenke nebola vyplnená zmenková suma a dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy, a podľa dohody o vyplňovacom práve v čl. 14 VOP bol veriteľ oprávnený vyplniť zmenkovú sumu najneskôr v deň, kedy sa stane splatným celý dlh vo výške, ktorá zostala neuhradená. Z dokazovania vykonaného súdom prvého stupňa vyplýva, že zmenka predložená žalobcom mala zabezpečovací charakter v zmluve o úvere, ktorý bol vzťahom spotrebiteľským, a to medzi spoločnosťou POHOTOVOSŤ, s. r. o. ako podnikateľom poskytujúcim úvery a žalovaným, ktorý je fyzickou osobou, nepodnikateľom. Ako však už bolo uvedené, predmetom sporu nie je nárok zo spotrebiteľskej zmluvy, ale nárok zo zmenky, ktorá indosáciou stratila charakter

zabezpečovacej zmenky a nadobudla charakter zmenky na platenie. Je potrebné opakovane upozorniť, že žalovaný v konaní nenamietal, že k indosácii došlo na jeho škodu (§ 17 ZZŠ).

Ako to uviedol aj súd prvého stupňa v odôvodnení napadnutého rozhodnutia, zákon o spotrebiteľských úveroch v § 4 ods. 6 v znení účinnom v tomto prípade obsahoval ustanovenie, podľa ktorého veriteľ smie prijať od dlžníka zmenku alebo šek na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru len ak ide o zabezpečovaciu zmenku a zmenková suma v čase vyplnenia je maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a prísl. vo výške max. 30% istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru. Ustanovenie tohto odseku platí aj v prípade zmeny majiteľa zmenky alebo postúpenia práv zo zmenky. Zákon o spotrebiteľských úveroch teda určoval pravidlá pre vyplnenie tzv. zabezpečovacích zmienek, súvisiacich so spotrebiteľskými úvermi, ktoré boli podľa legislatívy platnej v čase vystavenia v konaní predloženej zmenky prípustné (ako to uviedol aj súd prvého stupňa, v súčasnosti platná právna úprava v § 17 ods. 3 Zák. č. 129/2010 o spotrebiteľských úveroch zmenku v spotrebiteľských úveroch úplne zakazuje). Porušenie postupu v zmysle cit. § 4 ods.6 Zák. č. 258/2001 Z.z. však nemalo za následok neplatnosť zmenky, ale iba zodpovednosť veriteľa za škodu vzniknutú spotrebiteľovi porušením týchto pravidiel (cit. §4 ods. 7 Zák. č. 258/2001 Z.z.). Pokiaľ teda pôvodný veriteľ zmenky porušil povinnosti určené zákonom o spotrebiteľských úveroch a následne zmenku postúpil indosamentom na ďalšieho nadobúdateľa, za škodu, ktorá by týmto spôsobom vznikla, by pôvodný veriteľ zodpovedal spotrebiteľovi (spotrebiteľ by mal právo uplatniť si voči pôvodnému veriteľovi nárok na náhradu škody). Vyplnenie zmenky v rozpore s § 4 ods. 6 Zák. č. 258/2001 Z.z. však nespôsobuje absolútnu neplatnosť zmenky pre rozpor so zákonom tak, ako to vyvodil súd prvého stupňa. Odvolací súd nesúhlasí ani so záverom súdu prvého stupňa, že aplikáciou § 4 ods. 6 Zák. č. 258/2001 Z.z. došlo k prelomeniu zásady stanovenej v § 17 Zák. č. 191/1950 Zb.

Odvolací súd tiež upozorňuje, že závery súdu prvého stupňa vychádzajú len z jeho zistení, z dokazovania, ktoré vykonal sám, pretože žalovaný ako dlžník zo zmenky žiadne kauzálne námietky nevzniesol a ani nepreukázal. Navyše, v predmetnej veci, keď došlo k indosovaniu zmenky, by boli tieto kauzálne námietky prípustné len za splnenia podmienok vyššie cit. § 17 ZZŠ. Zákon v § 120 ods. 1 OSP umožňuje súdu, aby výnimočne vykonal aj iné dôkazy ako navrhujú účastníci konania, pokiaľ to považuje za potrebné, takéto dokazovanie však súd vykonáva za účelom preukázania tvrdení, ktoré účastníci v konaní uviedli. Ani § 120 ods. 1 OSP nezakladá súdu právo nahrádzať vyjadrenia účastníka sporu, pokiaľ tento žiadne vyjadrenia ani procesné návrhy k návrhu na začatie konania nevzniesol. Súd prvého stupňa však napriek pasivite žalovaného v konaní nariadil pripojenie spisu odkazujúceho na kauzálny vzťah medzi žalovaným ako zmenkovým dlžníkom a prvým majiteľom zmenky (POHOTOVOSTĚ, s. r. o.). Takýto postup súdu nemá oporu v platnom práve a zasahuje do ústavného práva žalobcu na spravodlivý súdny proces. Spájanie žalobcu, ktorý zmenku nadobudol indosamentom, s kauzálnym vzťahom medzi dlžníkom a prvým majiteľom zmenky by bolo možné výlučne na základe vznesenia námietky zo strany dlžníka a zároveň za predpokladu, že by dlžník uniesol dôkazné bremeno v zmysle § 17 prípadne § 10 ZŠZ. Iba v prípade relevantných námietok vznesených v zmysle zákona zmenkového a šekového by mohol súd vyhodnocovať aj kauzálny vzťah medzi prvým majiteľom zmenky a žalovaným, vykonať prípadne aj dôkazy, ktoré účastníci konania nenavrhli a vyvodiť z neho závery. Súd však nie je oprávnený urobiť to za dlžníka. Postup súdu, ktorý takto narušil procesnú rovnosť strán, považuje odvolací súd preto za nesprávny.

Podľa Zmenkového a šekového zákona bol súd prvého stupňa oprávnený skúmať len to, či zmenka obsahuje všetky náležitosti ustanovené pre jej platnosť zákonom zmenkovým a šekovým, nie však zaoberať sa podmienkami vystavenia zmenky a jej prípustnosťou.

Odvolací súd nesúhlasí so záverom súdu prvého stupňa, že žalobcom v konaní predložená zmenka je neplatná pre rozpor v údajoch splatnosti. Pri vystavení tzv. blankozmenky nie je možné určiť, kedy bude skutočne splatná, rozhodnutie o splatnosti zmenky je na majiteľovi zmenky, ktorý môže zmenku na platenie predložiť povinnej osobe kedykoľvek v rámci lehoty na predloženie. Blankozmenka je v čase jej vystavenia zmenkou neúplnou, skutočnou zmenkou sa stane až potom, keď do nej oprávnená osoba dopíše dlžnú sumu a splatnosť. Na zmenke predloženej žalobcom v tomto konaní je uvedená lehota splatnosti, a to lehota 4 rokov od vystavenia zmenky. Pokiaľ je na zmenke uvedené „zaplatím za túto zmenku pri predložení“, ide o zmenku splatná „na videnie“ tak, ako to vyplýva z § 33 ods. 1 Zákona zmenkového a šekového. Zmenka na videnie je splatná pri predložení. Zákon v § 34 ZZŠ upravuje povinnosť predložiť zmenku na platenie do 1 roka od dátumu vystavenia, táto lehota však môže byť

skrátaná alebo môže byť určená lehota dlhšia (§ 34 ods. 1 ZZŠ). Pokiaľ teda vystaviteľ (žalovaný) podpísal zmenku s údajom „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“ je tým splnená podmienka určenia dlhšej lehoty v zmysle § 34 ods. 1 ZZŠ. Rovnako tak úročenie vo výške 0,25% denne nie je v rozpore s § 5 ods. 1 ZZŠ, ktorý pri zmenke zročnej na videnie alebo na určitý čas po videní pripúšťa zúrokovanie zmenkovej sumy za splnenia tam stanovených podmienok (uvedenie úrokovej miery a dátumu od ktorého sa úrok počíta). Akékoľvek úvahy súdu prvého stupňa o neplatnosti dohody o vyplnení zmenky obsiahnutej vo VOP a neplatnosti zmenky pokiaľ ide o úrok vpísaný na zmenke, a to aj v prípade, že úrok 0,25% denne predstavuje 91,25% ročne sú v tomto prípade neodôvodnené.

Ako už odvolací súd opakovane zdôraznil, žalovaný nepreukázal, ale ani nenamietal, že žalobca ako terajší majiteľ pri nadobúdaní zmenky od pôvodného majiteľa, veriteľa žalovaného z úverovej zmluvy obchodnej spoločnosti POHOTOVOST', s. r. o., konal vedome na škodu žalovaného ako dlžníka. Výklad súdu prvého stupňa, ktorý pripúšťa prelomenie § 17 ZZŠ, keď súd bez akýchkoľvek námietok dlžníka posudzuje kauzálny vzťah len z dôvodu, že dlžník je spotrebiteľom, je neprípustný.

Na základe uvedených záverov odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa podľa §221 ods. 1 písm. f) a h) OSP zrušil a podľa § 221 ods. 2 OSP mu vec vrátil na ďalšie konanie.

Súd prvého stupňa bude v ďalšom konaní postupovať v zmysle nariadenia, ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou vecí, a z hľadiska hmotného práva bude postupovať podľa príslušných ustanovení Zmenkového a šekového zákona. Prejedná návrh žalobcu, ktorý si uplatnil právo zo zmenky, pričom ako indosatár nie je povinný preukazovať existenciu pôvodného záväzkového vzťahu. Zmenka, pokiaľ aj pôvodne mala zabezpečovací charakter, sa v dôsledku indosácie stala zmenkou na platenie, a pokiaľ dlžník v rámci svojej obrany nepodal také námietky, ktoré by odôvodňovali postup súdu podľa § 17 ZZŠ voči terajšiemu majiteľovi zmenky, nie je súd prvého stupňa bez takýchto námietok oprávnený ex offio skúmať a vykonávať dokazovanie ohľadom záväzkového vzťahu, aj keď je to záväzkový vzťah spotrebiteľský. Nárok zo zmenky posúdi podľa ZZŠ, pričom bude vychádzať z právneho názoru odvolacieho súdu v tom, že žalobcom predložená zmenka je zmenkou platnou, a to tak pokiaľ ide o určenie doby splatnosti pre zmenkovú sumu, ako aj pokiaľ ide o obdobie jej úročenia.

Podľa § 224 ods. 3 OSP o trovách odvolacieho konania rozhodne súd prvého stupňa v novom rozhodnutí vo veci.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je odvolanie prípustné.